

Beszámoló

az Oktatásügyi Közvetítói Szolgálat 2008. évi tevékenységéről

Bevezető

Először is fel kell idéznünk azt a jogalkotói szándékot, amelynek alapján az oktatáspolitikai döntéshozók az oktatásügyi közvetítói szolgáltatás hozzáférhetőségéről, szervezeti kereteinek létrehozásáról döntöttek. E szándék szerint - összhangban a nemzetközi ajánlásokkal, azóta bizonyos vonatkozásokban követelményekkel – az állam elsőrendűen érdekelt abban, hogy az oktatásügy szereplői vitáikat gyorsan (a bírósági, hatósági és más jogorvoslati eljárásoknál gyorsabban) legyenek képesek megoldani, de a felektől nem elvárható, hogy piaci alapon vegyék igénybe a szolgáltatást. A jogi megoldások sok esetben jelentős hátrányokkal képesek csak a vitás ügyekben az érintettek számára rendezni az adott helyzetet, pl. az oktatásügyben a vita lezárásának időpontjára olyan helyzet állhat elő, melyben nem állítható vissza a vita keletkezésekor jogosnak ítélt igény (pl. a tanuló osztályba, iskolába tartozása, elhelyezése). Más esetben az eljárás olyan állami többletköltséget igénylő következményeket okozhat, hogy azok jelentősen megterhelik az állami (ideértve az oktatási fejezetet érintő) költségvetést, ugyanakkor ezek a többletköltségek a felek önkéntes, a jogszerű állapotokat helyreállító megállapodása következtében nem merülnének fel.

A tapasztalatok szerint az alternatív vitarendezés – ahol alkalmazásra kerül - sikeres eljárásai jobb, a felek és az oktatáspolitikai szempontjait magasabb szinten érvényesítő eredményre vezetnek, mint a hagyományos jogi, hatósági utak, miközben jelentős költségmegtakarítást érhetnek el. E területeken a költségeket általában az állam vállalja magára, hiszen a költségmegtakarítások döntően az állam oldalán jelentkeznek, akkor is, ha az nem közvetlenül az Oktatási és Kulturális Minisztérium költségvetési keretében, hanem önkormányzatok, hatóságok, bíróságok és más intézmények költségeiben keletkeznek. Ezen megfontolások mentén a nemzetközi gyakorlat úgy jellemezhető, hogy az állam intézményei és a kialakítandó szabályozások erős „terelő” funkciót töltenek be, amelynek során a felmerült vitákat az alternatív vitarendezés intézményeibe, eljárásaiba terelik.

Európai tendenciák

Az Európai Charta a Demokratikus és Erőszakmentes Iskoláról (Strasbourg, 2004. 07.16.) követelményként fogalmazza meg az iskolai konfliktusok alternatív módon történő rendezését. *A Charta szerint minden demokratikus iskolának rendelkeznie kell egy, a diákok, tanárok, szülők és – ahol ez lehetséges – az iskolaközösség más tagjainak képviselőiből álló, demokratikusan megválasztott döntéshozó testülettel. E testület minden tagja szavazati joggal bír. Egy demokratikus iskolában a konfliktusokat erőszakmentes és konstruktív módon, az iskolaközösség minden tagjával való együttműködés jegyében oldják meg. Minden iskola rendelkezik ezért egy képzett szakemberekből és diákokból álló csoporttal, amely tanácsadás és közvetítés útján közbenjár a konfliktusok megoldásában és megelőzésében. Minden erőszakos esetet kivizsgálnak, haladéktalanul kezelnek és nyomon követnek, tekintet nélkül arra, hogy a diákok vagy az iskolaközösség más tagjai az érintett felek. Az Európa Tanács Oktatási Charta-ja értelmében tehát az oktatás szereplői számára biztosítani kell a mediáció és más alternatív vitarendezési eljárások elérhetőségét, de hasonlóak a trendek az önkormányzati ügyek, a környezetvédelem, a szociális területek, vagy a büntetőügyek területén is.*

A Charta mellett Európa Tanácsi és Európa Parlamenti irányelvek szabályozzák általánosságban a közvetítést, amelyet kiterjesztő módon javasolt alkalmazni, vagyis ezek az irányelvek irányt szabnak a mediációnak. Így a 2008/52/EK irányelv is, amely a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól szól. Más nemzetközi ajánlások pedig kifejezetten a családon belüli mediációra, resztoratív (helyreállító) eljárások alkalmazására tesznek javaslatot fiatalok bűnelkövetőkkel szemben indított eljárások során.

A fejlett világ (az USA, s az utóbbi időben különösen az EU) a modern demokratikus jogállamiság működésében egyre növekvő szerepet és jelentőséget tulajdonít az alternatív vitamegoldási eljárásoknak. A társadalmakban felmerülő vitás ügyek feloldásában az egyik leghatékonyabb eljárásnak bizonyult, hogy azokban az esetekben, ahol a vitás felek ezt közösen kérik (elfogadják) ott pártatlan, független harmadik fél (mediátor, arbitrátor, conciliator, stb.) egyezséget hoz létre a felek között. Az így kialakított egyezség – az eljárást alkalmazó országokban - a hatalmi (bírói) döntéseknél nagyobb elfogadottságot élvez, vagyis nagyobb eséllyel betartják a felek, rendezzi a felek közötti viszonyokat, ezzel lehetővé téve a további együttműködést. Ennek adott esetekben kitüntetett jelentősége van, pl. kistelepülések oktatási szereplői (fenntartó, intézmény, pedagógusok, gyerekek, szülők) között, ahol a viták után nem lehetséges a partnerek lecserélése (végleges különválása), mint a gazdasági szerződések jelentős részében. Ráadásul, mindezt

töredék ráfordítások mellett, mintha más intézmények bevonására lett volna szükség (bírószág, közigazgatási hivatalok ombudsmani hivatalok, minisztériumi apparátusok és politikai vezetésük, érdekérvényesítő szervezetek, demonstrációk nyomásgyakorlása, stb.). Mindezek alapján a nemzetközi, igazságszolgáltatási államigazgatási és ágazati szakmai szervezetek is felhívják a figyelmet arra, hogy az államok, kormányzati intézmények elsőrendű érdeke és feladata a viták lehetőség szerinti alternatív vitarendezési eljárásokba terelése.

Ezt az országok megtehetik a jogi szabályozás révén (a magyar jogrend mintegy tizenöt különféle jogterületen szabályoz valamilyen alternatív vitarendezési eljárást), az állami intézmények tájékoztatása, ügyfélkapcsolati gyakorlata közben, és intézmények működtetése, illetve támogatása keretében. További lehetőségként az EU-tagállamok számolnak azzal is, hogy azokban a viszonyokban, ahol az állam (képviselője, intézménye, stb.) az egyik fél, ott ebben a minőségében is kezdeményezi, hogy a felek, a viták felmerülésének esetére, előzetesen is megállapodjanak az alternatív vitarendezési eljárás alkalmazásában.

Hazai tendenciák

A közvetítói tevékenység ma már a polgári jogvitákban, büntető ügyekben és közigazgatási eljárásokban is alkalmazható hazánkban. A közvetítói tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvényben szabályozott közvetítói eljárás tág körben teremti meg a polgári jogi jogviták rendezésének lehetőségét alternatív vitarendezési módszerrel. Az oktatásügy szereplőinek körében a normaszegéssel összefüggésben felmerülhet a büntető ügyekben alkalmazott közvetítói tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény alapján alkalmazott mediációs, resztoratív technikáknak analógia szerinti alkalmazása is a konfliktusos helyzetek megoldására. A – leginkább – büntetőügyekben alkalmazott helyreállító (resztoratív) technikák jellemzője, hogy az érintettek szükségleteiből indul ki, és közvetlen részvételükre épít. Az elkövető, ha beismeri tettét, megbánást tanúsít és a felelősséget vállalja, részt vehet az általa okozott kár helyreállításában. Az eljárás ahhoz segíti hozzá az elkövetőt, hogy megértse, milyen hatása van cselekményének a sértett(ek)re, hogyan teheti jóvá, és miként lehet a hasonló helyzeteket a jövőben elkerülni.

Kiemelendő továbbá a hazai konfliktuskezelési gyakorlatban a kollektív munkaügyi viták köre, amelyekben egy állami fenntartású közvetítói listát működtető intézmény, a Munkaügyi Közvetítói és Döntőbírói Szolgálat (MKDSZ) látja el a közvetítói feladatokat 1996 óta. Ugyanakkor az oktatásügy szereplői körében számos olyan egyéb szakmai-, érdekviták, konfliktusok is felmerülhetnek, amelyek megoldása az oktatásügyi közvetítói tevékenység igénybevételével, és nem az említett 2002. évi

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet

1051 Budapest, Dorottya u. 8
Tel:(06-1) 235-7200; Fax:(06-1) 235-7202
E-mail:info@ofi.hu

Oktatásügyi Közvetítői Szolgálat
Tel: 235-7283; 222-3750;
Fax: (36-1) 235-7283

info@oksz.ph.hu; www.oksz.info.hu

LV. vagy a 2006. évi CXXIII. törvényben meghatározott ügýtípusok konfliktuskezelési technikáival oldhatók fel.

A mediáció lehetőséget ad a feleknek arra, hogy jobban megértsék egymás álláspontját. Ez gyakran segít javítani a kommunikációt a konfliktusban érintettek között, akik olyan kooperatív megoldást találhatnak, amely jobb jövőbeni kapcsolatokhoz vezet. A mediáció rugalmas és megengedi, hogy ne csak az „ügyel” foglalkozzanak a felek, hanem az okokkal is, így jobb, kreatív megoldások születhetnek az egyeztetés folyamán. Ha a konfliktussal érintettek időben fordulnak alternatív vitarendezési technikákhoz, a mediáció segíthet elkerülni az eskalációt, és a probléma elmérgesedését.

A mediáció előnye nem utolsó sorban az is, hogy egy konfliktuskezelő eljárás nagyságrendekkel olcsóbb és gyorsabb más hatósági, vagy bírósági eljárásoknál. Tudomásunk szerint történtek kísérletek a világ egyes országaiban, hogy az ilyen esetekre eljárás-ökonómiai számításokat végezzenek, ezek minden esetben azt bizonyították, hogy a közvetítői eljárás költségei nem is mérhetőek más eljárásokhoz képest. Ilyen összevetések megtétele indokolt lenne a hazai viszonyok között is, bár a költségek összesítése nem egy intézményben, vagy költségvetési sorban jelenne meg. A Minisztérium ráfordításain kívül a költséghatékonyság megjelenik a közigazgatási hivatal, a bíróság, a családsegítő, és más érintett intézmények ráfordításaiban, illetve a sikeres közvetítői eljárással elért megtakarításoknál.

Feltétlenül megemlítenéd, hogy mára megjelentek azok a hatóságok és intézmények (Oktatási Hivatal, Egyenlő Bánásmód Hatóság, Igazságügyi Hivatal), amelyek szintén egyre nagyobb lehetőséget látnak a területük alá tartozó hibás gyakorlatok feloldásában a mediáció alkalmazására. Ezt nagymértékben alátámasztják a nemzetközi tapasztalatok, amelyek a közvetítést határozottan a legjobb gyakorlatok közé sorolják.

Az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálat

Az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálat (OKSZ) 2004 óta működik, jelenleg az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézetben belül (OFI). Az OKSZ-t, az Oktatási Minisztérium hozta létre azért, hogy az oktatás szereplői számára elérhetővé tegyen korszerű vitarendezési eljárásokat, amelyek jó esélyt adnak a viták hatékony, szakszerű, költségmentes - valamennyi fél számára elfogadható - megoldására. Az OKSZ működése feletti kontroll az Oktatási és Kulturális Miniszter felügyeletén keresztül valósul meg, anélkül azonban, hogy az OKSZ önállóságát, működése

során pártatlanságát, függetlenségét korlátozná. Az OKSZ fejlesztését támogatandó az OFI középtávú stratégiájában (2008-2013) célul tűzte ki az OKSZ-nek, mint szervezeti egységnek a bővítését, munkafeltételeinek javítását.

Az oktatásügyi közvetítői szolgáltatás jelenleg költségmentes megoldást kínál a vitában álló feleknek. A közvetítés, mint szolgáltatás az MKDSZ esetében (kollektív munkaügyi problémák mediálása), és a gyermekvédelem által működtetett mediáció esetében is ingyenes. A térítésmentes szolgáltatás mértéke a jelenlegi szabályozás alapján az OKSZ esetében 12 – nem feltétlenül egymást követő - tárgyalási nap.¹ A 12 ingyenes tárgyalási napot az indokolja, hogy az oktatási konfliktusban érintett felek általában időben kötöttebbek, vagyis az oktatásügyi közvetítőknek igazodniuk kell ahhoz, hogy az oktatás területén nehezebben összeegyeztethető a közvetítés időpontja, időtartama.

A közvetítő (mediátor) tevékenységének célja, hogy a vitában álló felek között a bizalmat és a kommunikációt helyreállítsa és ezáltal az oktatásügyi vitát feloldja, megszüntettesse. Az OKSZ a konfliktusok kialakulásának megelőzésben is szerepet vállal azzal, hogy segít a munkahelyi, intézményi, illetve az intézmény és fenntartója közötti béke megőrzésében, ezért ilyen igény esetén szakmai tanácsadást, tájékoztatást nyújt a munkaügyi kapcsolatok, intézményi kapcsolatok körébe tartozó kérdésekben. Mindezek mellett az OKSZ célul tűzte ki a közvetítés és döntőbíráskodás, mint új tevékenységek, ismeretek meghonosításának, elterjesztésének elősegítését.

Egy oktatási konfliktus esetén a felek önkéntes felkérésére az OKSZ közvetítője, mint egy külső, független, semleges fél, eredményesen működhet közre a felek érdek-, vagy jogvitájának rendezésében. A felek védelme érdekében a mediátort teljes körű titoktartási kötelezettség terheli a közvetítői törvény és az OKSZ-re vonatkozó szabályozás értelmében.

Fontos megjegyezni, hogy azzal, hogy a felek felkérnek az OKSZ közvetítőjének közreműködését, nem mondanak le jogorvoslati jogaikról, vagyis a vita sikertelen rendezése után akár hatósághoz, bírósághoz, ombudsmanhoz is fordulhatnak jogaik érvényesítése érdekében.

Az oktatási konfliktus bármely oktatási szereplők között felmerülhet. Közvetítésre felkérés érkezik gyermek, tanuló szülőjétől, (óvoda) pedagógustól, intézményvezetőtől, fenntartótól (egyház, önkormányzat, alapítvány, önkormányzat oktatási ügyosztálya, polgármester, jegyző), de felkérés történhet az Oktatási Hivatal

¹ az MKDSZ 8 tárgyalási napra vehető igénybe költségmentesen

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet

1051 Budapest, Dorottya u. 8
Tel:(06-1) 235-7200; Fax:(06-1) 235-7202
E-mail:info@ofi.hu

Oktatásügyi Közvetítési Szolgálat
Tel: 235-7283; 222-3750;
Fax: (36-1) 235-7283

info@oksz.ph.hu; www.oksz.info.hu

felől, gyermekvédelmi szakembertől, gyámügyi intézménytől, nevelési tanácsadótól, ifjúságvédelmi felelőstől, rendőrségtől, akár tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságtól is, ha az oktatási konfliktusban közvetlenül érintettek.

Az oktatási konfliktus számos területen kialakulhat, lehet az egy intézmény-átalakítás, -bezárás kapcsán kialakult vita, vagy oktatási intézmény és fenntartója közötti konfliktus, vagy akár a nevelési-oktatási intézmény szerződesei, belső dokumentumai körül kialakult vitás kérdések. Mindezek mellett az OKSZ-t igénybe lehet venni akár fegyelmi ügyet követő, vagy megelőző egyeztetés során, egyéni szakmai-, munkaügyi és egyéb (jog)viták kialakulásakor, moderálást igénylő megbeszélések esetében.

A közvetítési eljárás lezárása alapvetően és elsődlegesen azon a napon zárul le, amikor a felek a megállapodást aláírják.

Hogyan lehet igénybe venni az OKSZ szolgáltatásait?

A felkérést, a közvetítő közreműködésének elfogadását a vitában álló feleknek egyező akaratuk kinyilvánításával, írásban kell megtenniük az OKSZ felé. A felkérés után a felek a közvetítővel együttesen határozzák meg a közvetítés helyét, kezdetének idejét.

Az Oktatásügyi Közvetítési Szolgálat hatékonyságát, ügyeinek jellegét néhány adattal jellemezve:

2004. január 1-jei indulása óta mintegy 291 oktatásügyi vitával foglalkozott, ezek kapcsán több száz intézményvezetővel, pedagógussal, fenntartói képviselővel (polgármesterek és önkormányzati apparátusok), szülővel került kapcsolatba, s azokban az esetekben, ahol a felek e fentebb említett harmadik fél szerepben elfogadták a szolgálatot (ez több mint 100 eset), 90% feletti arányban sikerült a vitát megállapodással lezárni. Az OKSZ tevékenységét a pedagógus szakszervezetek is üdvözlik, de szakmai együttműködést alakított ki minisztériumokkal, az Országgyűlési Biztosok Hivatalával, városi, települési és megyei önkormányzatokkal, más hatóságokkal, szakmai és civil szervezetekkel. Ezen kívül, sem az OKSZ-hez, sem az azt magába foglaló intézményhez (OFI), sem a szakmai felügyeletet közvetlenül ellátó Oktatási Miniszterhez, vagy a Minisztériumhoz, nem érkezett olyan jelzés, hogy a Szolgálat működése során sérültek volna a szakma, vagy a pártatlanság szabályai. Ugyanakkor számos pozitív visszajelzés, a médiában (felek részéről) elhangzott „sikertörténet” igazolja a szolgálat működését. A visszaigazolások, elismerések nem egyszer az OKSZ-en kívül, a fenntartó minisztérium felé irányultak, hogy a szolgáltatást lehetővé tette az oktatás szereplői számára.

Az oktatásügyi közvetítés jogszabályi háttere

Az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálathoz való fordulás joga több helyen is szerepel az oktatással kapcsolatos jogszabályokban. A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 46. § (7) bekezdés e) pontja szerint a hallgatót megilleti az érdekvérvényesítés és a jogorvoslat joga, e körben különösen, hogy igénybe vegye az oktatásügyi közvetítői szolgálatot. Ugyanezen törvény 75. § (2) bekezdése szintén rögzíti, hogy a hallgató jogainak sérelme esetén igénybe veheti az oktatásügyi közvetítői szolgálatot. E jogosultság a felsőoktatási intézmény dolgozóit is megilleti, a törvény 82. § (1) d) pontja úgy rendelkezik, hogy a felsőoktatási intézmény minden alkalmazottjának joga, hogy igénybe vegye a szolgálatot. A felsőoktatási törvény szerint az oktatásügyi közvetítői szolgálat célja, hogy elősegítse az e törvényben meghatározott jogokkal kapcsolatban keletkezett vitás ügyek rendezését, feltéve, hogy a vitás ügy rendezése nem tartozik más külön törvényben szabályozott közvetítői vagy békéltetői eljárásra. A közvetítés olyan sajátos konfliktuskezelő, vitarendező eljárás, amelynek célja a felek közötti vita rendezésének megoldását tartalmazó írásbeli megállapodás létrehozása. Az eljárásban közvetítő vesz részt, akinek feladata, hogy pártatlanul, lelkiismeretesen, legjobb tudása szerint közreműködjék a felek közötti vitát lezáró megállapodás létrehozásában.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 13. § (6) bekezdése szülői jogként nevesíti az oktatásügyi közvetítői szolgálathoz fordulás lehetőségét: a szülő joga továbbá, hogy saját vagy gyermeke ügyében, valamint a közérdekű igényérvényesítés² során igénybe vegye az oktatásügyi közvetítői szolgálatot.

Az oktatásügyi közvetítői szolgálathoz fordulás lehetőségét még egy helyen megtaláljuk, mégpedig a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 6. §-ában, amely szerint ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, illetve a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, segítséget kérhet a gyermekjóléti szolgálattól, illetve az oktatásügyi közvetítői szolgálattól vagy más, az ifjúságvédelmi, családjogi területen működő szolgálattól.

Az OKSZ működésével kapcsolatban a törvények további jogalkotási feladatoként jelölik meg az oktatásügyi közvetítői eljárás igénybevétele jogszabályi hátterének kidolgozását. A felsőoktatási törvény szerint a szakminiszter felsőoktatás-szervezési

² A szülőt megilleti a közérdekű igényérvényesítés joga. A közérdekű igényérvényesítés joga alapján a szülő - a közérdekű kérelmekkel, panaszokkal és bejelentésekkel kapcsolatos eljárásokra vonatkozó rendelkezések szerint - eljárást indíthat, vizsgálatot kezdeményezhet az intézmény vezetőjénél, az intézmény fenntartójánál, a jegyzőnél, a főjegyzőnél, a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatalnál vagy más hatóságnál minden olyan esetben, amikor konkrétan nem határozhatók meg a jogaiban sértett személyek, illetve a veszélyeztetett személyek köre.

feladatai körében működteti az oktatásügyi közvetítői szolgálatot, és a Kormány kap felhatalmazást arra, hogy az oktatásügyi közvetítői szolgálatot vagy szolgálatokat rendeletben jelölje ki. A közoktatási törvény 94. §-a alapján szintén az oktatásért felelős miniszter feladata szabályozni az oktatásügyi közvetítői szolgálat igénybevételének rendjét, feladatait és működését.

Mediáció az iskolában

Az oktatási konfliktusok kezelésére számos fórum nyújt lehetőséget a nevelési-oktatási intézményeken belül. Ilyen fórumok például a szülői munkaközösség ülései, a diákönkormányzat gyűlései, a nevelőtestületi értekezletek és az iskolaszék. Ez utóbbin a szülők, a pedagógusok, a diákok és a fenntartó is képviselteti magát, az iskolaszékbe ugyanis nemcsak a szülők, a nevelőtestület és a diákönkormányzat küld képviselőt, hanem egy-egy tagot delegálhat az iskola fenntartója, nevelőotthon, gyermek- és ifjúságvédő intézet, települési, területi kisebbségi önkormányzat, (térségi vagy országos feladatot ellátó iskola esetén az országos kisebbségi önkormányzat, ha nem az iskola fenntartója), szakiskolában és szakközépiskolában a területi gazdasági kamara. Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról kifejezetten az iskolapolgárok együttműködésének elősegítésére hozta létre az iskolaszék intézményét, ami sajnos nem minden iskolában működik, holott az iskolai problémáknak egy olyan fóruma lehetne, ahol a fenntartó is bevonható a diskurzusba, és ahol még iskolán belül születhetnek megoldások a felmerülő problémákra.

A 2008 óta további elemként jelent meg az iskolai mediáció. Az iskolai konfliktusok kezelésére ugyanis új fórumot teremtett a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet, amely normasértés esetén lehetővé teszi az érintettek számára, hogy egyeztetési eljárásban vegyenek részt még a fegyelmi tárgyalás lefolytatását megelőzően. A rendelet 32. §-a szerint az iskolai (kollégiumi) szülői szervezet, diákönkormányzat közös kezdeményezésére az iskolában (kollégiumban) lehetőséget kell biztosítani egyeztető eljárás intézményesítésére. Az egyeztető eljárás célja a kötelességzegéshez elvezető események feldolgozása, értékelése, ennek alapján a kötelességzegő és a sértett közötti megállapodás létrehozása a sérelem orvoslása érdekében.

Egyeztető eljárás lefolytatására akkor van lehetőség, ha azzal a sértett (kiskorú sértett esetén a szülő), valamint a kötelességzegő (kiskorúsága esetén a szülő) egyetért. A fegyelmi eljárás megindításáról szóló értesítésben a kötelességzegő

tanuló figyelmét fel kell hívni az egyeztető eljárás igénybevételének lehetőségére, feltéve, hogy ehhez a sértett hozzájárult. A tanuló - az értesítés kézhezvételétől számított öt tanítási napon belül - írásban bejelentheti, ha kéri az egyeztető eljárás lefolytatását. Ha az egyeztető eljárást nem kéri, vagy ha az nem vezetett eredményre, a fegyelmi eljárást le kell folytatni.

Ha a kötelességszegő és a sértett az egyeztetési eljárásban megállapodott a sérelem orvoslásában, közös kezdeményezésükre a fegyelmi eljárást a sérelem orvoslásához szükséges időre, de legfeljebb három hónapra fel kell függeszteni. Ha ez alatt az idő alatt a sértett nem kérte a fegyelmi eljárás folytatását, az eljárást meg kell szüntetni. Ha a sérelem orvoslására kötött írásbeli megállapodásban a felek kikötik azt, hogy az egyeztető eljárás során kötött megállapodást a kötelességszegő tanuló osztályközösségében meg lehet vitatni, nyilvánosságra lehet hozni annak tartalmát. A házirendben meg lehet határozni az osztálynál nagyobb közösséget is, amelyben - az érintettek beleegyezésével - az ügy megbeszélésére sor kerülhet. Ez alkalmat teremthet egyfajta esetmegbeszélésre is, ahová meghívhatók iskolán kívüli szakemberek: akár rendőrök, akár gyermekvédelmi szakemberek, vagy iskolapszichológus, attól függően, hogy az érintettek milyen körben szeretnék megbeszélni konfliktusukat és a megállapodásuk tartalmát. A sikeres egyeztetés az elkövetőt a jogkövetkezmények alól mentesíti.

A fegyelmi előtti egyeztetés során úgynevezett helyreállító (resztoratív) technikák alkalmazására van lehetőség. Az egyeztető eljárás folyamán az érintettek tulajdonképpen közös tervet készítenek a probléma megoldására. Ha az elkövető tettét beismeri, vagyis felelősséget vállal az általa okozott kárért, segíthet annak helyreállításában. Az egyeztetés során az elkövető a kár helyreállításnak módját, a sértettel együtt beszéli meg, és egy megállapodás keretében rögzítik. A konfliktuskezelés lényege, hogy az elkövető megértse azt, hogy mit tett, hogy cselekményének milyen hatása van a sértett(ek)re, hogyan lehet jóvátenni az okozott kárt, és hogyan lehet a jövőben elkerülni a hasonló helyzeteket. A resztoratív technikák alkalmazásának nagyon fontos szerep jut a prevenció területén, kutatások alapján ilyen jóvátételi technikák alkalmazása hatékonyan segíthet megelőzni későbbi konfliktusok kialakulását.

Az egyeztető eljárás részletesebb szabályait, a konfliktuskezelés módját maga az intézmény alakíthatja ki, és rögzítheti a saját házirendjébe. Így lehetőség van arra, hogy az iskola a saját konfliktuskezelési módszereit saját közösségének megfelelően alakítsa ki. Az észak-európai országok iskoláiban már sikeresen működik például a kortárs mediáció: Finnországban és Norvégiában két évvel fiatalabb tanulók ügyeiben kortárs mediátor segíthet közvetíteni, ha az érintettek

elfogadják jelenlétét. Az egyeztetésen ugyanígy segíthet pártatlan szakemberként a helyi gyermekjóléti szolgálat tagja, vagy bármely olyan személy, akinek jelenlétében az érintettek (sértett, elkövető) megegyeznek. Így akár az Oktatásügyi Közvetítési Szolgálat egyik mediátora is felkérhető arra, hogy az egyeztetést levezesse, moderálja a kár helyreállításának tervezési folyamatát, ezért azzal számolunk, hogy ilyen jellegű felkérésekkel bővülni fog az ügyeink száma.

A rendelet az egyeztető eljárások bevezetésével további lehetőséget biztosít az iskolák demokratikus, biztonságos működésének kialakítására. Az egyeztető eljárás rendjének megtervezése az iskolai közösségeket arra ösztönözheti, hogy saját alternatív vitarendezési módszereit, fórumait kialakítsák, és ebben akár a helyi – gyermekekkel foglalkozó - szakemberek együttműködését is igénybe vegyék.

2008 folyamán több alkalommal segítettünk iskolai belső dokumentumok megalkotásában, átalakításában, amely során az iskola az alternatív vitarendezést, mint konfliktuskezelő eljárást beépítette a működésébe.

Az elmúlt évek tapasztalatai

Az elmúlt évek tapasztalatai is azt mutatják, hogy jelentősen megnőtt az oktatásügyben megjelenő konfliktusok száma, súlya és a társadalom érdeklődése is e konfliktusok iránt. Ez egyértelműen igazolja az OKSZ működésének szükségességét. Biztosak lehetünk benne, hogy az oktatás, nevelés napi tevékenysége korábban is mindennapi gyakorisággal teremtette meg a vitás, konfliktusos helyzeteket, azonban az elmúlt időszak több tekintetben is átértékelte ezeket a konfliktusokat. Az oktatási ágazat nagy átalakulásának folyamata (reformja) 2007-2008 folyamán ráirányította a figyelmet a változásokra, és a változások következtében törvényszerűen kialakuló konfliktusokra. Az oktatás módszerei, az intézmények működésének követelményei egyre erőteljesebben beépítik a „békés problémamegoldás”, a tárgyalásos, megelőző, perhelyettesítő eljárások alkalmazásának különféle formáit, és az oktatásügy szereplői is egyre inkább számolnak e lehetőségekkel.

Az elmúlt években ugrásszerűen nőtt az Alternatív Vitarendezési Eljárások alkalmazásának jelentősége a jogviták különféle területein, legújabb hazai fejleményként a büntető ügyek jelentős csoportjaiban indult meg a közvetítési eljárás alkalmazása. (Meg kell jegyezni, hogy a mediáció megismertetésének szükségességéről már megszületett a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról szóló 115/2003. (X. 28.) OGY határozat.)

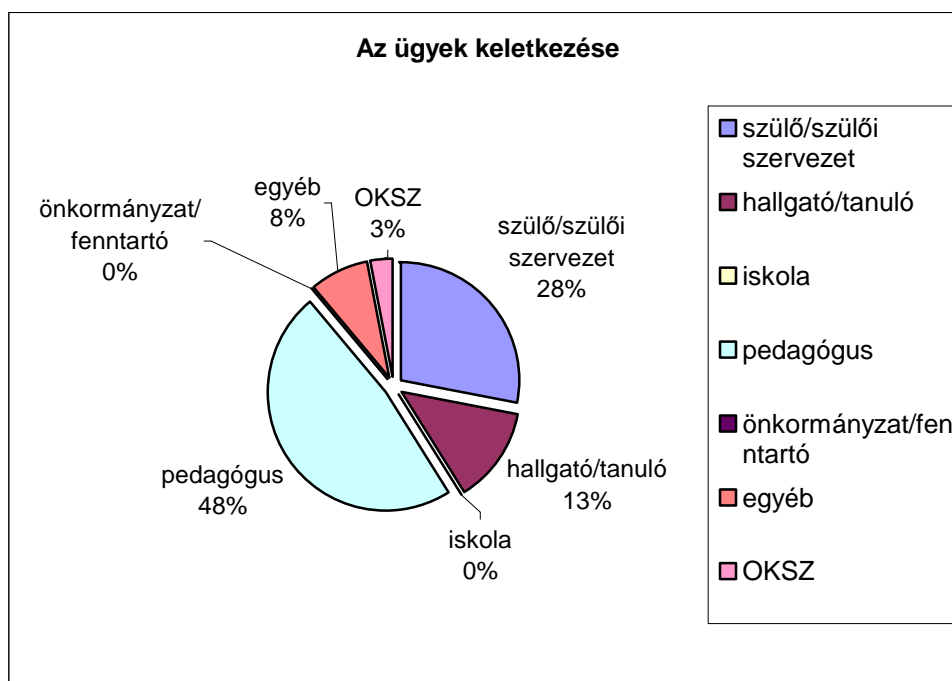

A beszámoló igyekszik bemutatni – a korábbi évekhez hasonlóan -, hogy milyen az OKSZ eseteinek a megoszlása különféle szempontok szerint. A szolgálat tevékenységének megítélésében leginkább arra tudunk támaszkodni, hogy azokban az ügyekben, ahol a felek megtalálták (felkérték, bevonták) a szolgálatot, milyen eredményességgel tudott a vita feloldásában részt venni. E kérdés megválaszolásához kíván jelen beszámoló hozzájárulni.

A korábbi évekhez hasonlóan, elsődleges feladatunknak tekintettük a felkérések lehető leggyorsabb és eredményes teljesítését. A gyorsaság szempontját minden beszámolónkban és munkatervünkben kiemelten hangsúlyozzuk, és ennek oka sokkal mélyebb, mint ahogy általában egy költségvetési intézmény törekszik hasonló magatartásra az ügyfeleivel szemben. A szolgálatot sok esetben keresik meg a vita olyan késői szakaszában, amikor már nem, vagy csak a leggyorsabb reagálással lehet segíteni. Ilyen esetekben különlegesen fontos, hogy a szolgálatot megkereső azonnal, vagy a legrövidebb lehetséges időn belül (jellemzően itt órákat kell ezalatt érteni) érdemi választ kapjon. Emiatt is különlegesen fontos lenne a közvetítés megismertetése, hogy a vitás felek lehetőleg a vita korábbi stádiumában próbáljanak meg segítő pártatlan harmadik félhez fordulni.

Az esetek összetételével kapcsolatban elmondható, hogy tovább nőtt azoknak az ügyeknek az aránya, ahol adekvát megoldásnak kínálkozott a szolgálat igénybevétele, és nőtt a bonyolultabb, összetettebb ügyek aránya is, melyeknek rendszerint már valamilyen előtörténetét is figyelembe kellett venni. Ilyen előtörténetben a felek már megpróbálták más érdekérvényesítési formákat, s rendszerint nem, vagy a megkeresésig nem jutottak megnyugtató eredményre. Az is megállapítható, hogy csökkent azoknak az ügyeknek a száma, ahol a felek számára csak tájékoztatást nyújtott az OKSZ, és nőtt azon ügyek száma, ahol tényleges mediációra került sor.

Az ügyek keletkezése 2008-ban

Az ügyek kezdeményezői legnagyobb arányban pedagógusok voltak, és ez jelzésértékű abból a szempontból is, hogy az ő szerepük igényli leginkább az eljárás alkalmazását és megismertetését is. Erre nagy szükség lenne a pedagógusképzésben, és a továbbképzésben egyaránt. Nagy számban voltak 2008-ban olyan esetek, ahol a pedagógus a konfliktushelyzet értelmezésében, lehetőségeinek feltérképezésében, a tárgyalás kezdeményezéséhez várt segítséget, és ha ezek áttekintésében, a lehetséges lépések végiggondolásában segítséget kapott, már nem feltétlenül kellett a közvetítői eljárást megkezdeni, hanem maguk is meg tudták oldani a problémákat. Az OKSZ szerepe ilyen esetekben nem a vita tárgyának szakmai részére irányul, hanem a vitás helyzet megítélésére. Az ilyen helyzetekben gyakran kaptak az OKSZ munkatársai segítséget a tartalmi (tanügyigazgatási, jogi, stb.) kérdésekben az Oktatási és Kulturális Minisztérium illetékes egységeitől, és az adott szakmai kérdésben illetékes OFI-szakemberektől.

Az OKSZ-hez érkezett ügyek azt mutatják, hogy a munkaviszony változása, besorolás, bérezés, szabadságolás kérdése számos konfliktust szül az oktatási intézményekben. Az ilyen konfliktus eredője sokszor az információ hiánya, az, hogy a munkáltató nem nyújt részletes tájékoztatást a munkajogviszony jogszabályi hátteréről, vagyis a problémák mögött legtöbbször a munkaügyi kapcsolatok rendszere áll. Az ilyen típusú kérdésekben részben az oktatási, részben a Szociális és Munkaügyi Minisztérium illetékes szakemberihez irányítottuk a panaszosokat.

2008-ban a pedagógusok által jelzett konfliktusok másik csoportja nem munkaviszonnyal kapcsolatos volt, hanem szakmai kérdések, eltérő vélemények miatt kialakult nézeteltérések, amelyek gyakran átcsaptak személyes ellentétkebe.

2008-ban a szülők által kezdeményezett ügyekben legjellemzőbb, a különleges nevelési igényű gyerekekkel kapcsolatos konfliktusok voltak (beilleszkedési, tanulási, magatartászavaros, illetőleg a sajátos nevelési igényű gyerekek esetében). Ez arra irányítja a figyelmet, hogy a nevelési-oktatási intézmények, a fenntartók nincsenek megfelelően felkészülve az ilyen problémákkal küzdő gyermekek integráltan történő oktatására. Az integrációs konfliktusok növekedésében szerepet játszott az, hogy a sajátos nevelési igény vizsgálatának kritériumai szigorúbbá váltak 2007-ben. A képzési kötelezettségekről és pedagógiai szakszolgálatokról szóló 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet szerint a különleges gondozásra jogosult gyermekek, tanulók egy része a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők közé, míg a másik része sajátos nevelési igényű tanulók közé tartozik. Az elmúlt időszakban e két csoportba tartozó gyermekek körében azoknál nem volt egyértelmű az elhatárolás, akiknél a különleges gondozáshoz való jogosultság a pszichés fejlődési zavar miatt állt fenn. Ebbe a körbe tartozó gyermekek kötelező újravizsgálaton estek át, mert a jogalkotó - figyelembe véve az elmúlt évek szakmai tapasztalatait - egyszerűsített a jogszabály szövegét, és a sajátos nevelési igényű gyermekek közé a megismerő funkciók vagy/és viselkedés fejlődésének súlyos és tartós rendellenessége miatt arra indokolt tanulókat sorolta. Ennek a kötelező újravizsgálatnak az eredményeképpen a pszichés fejlődési zavarokkal küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek egy része beilleszkedési, tanulási, magatartási problémákkal küzdő gyermekként immáron a nevelési tanácsadó hatáskörébe tartozik, nem a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságéba. A változás által érintett gyerekeket azonban 2008. július 31-éig - a vizsgálat eredményétől függetlenül – még megillették azok a jogok, amelyek sajátos nevelési igényű gyermekként a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság által kiállított szakértői vélemény tartalmazott.

Az OKSZ-hez érkező viták alapján az állapítható meg, hogy a különleges nevelési igényű gyerekek nevelésével érintettek közötti együttműködés nehezen alakul ki, és ahol a spontán együttműködés nem valósul meg, konfliktusok keletkeznek. Ezen a téren az OKSZ-nek további egyeztetési feladatokat kell ellátnia, olyan helyzetekben, ahol az együttműködés külső szakember beavatkozását igényli, és ahol elő kell segíteni a kooperációt.

2008-ban a különleges nevelési igényű gyerekekkel kapcsolatos konfliktusok egy részében felmerült a hátrányos megkülönböztetés gyanúja, amit a törvény tilt, ezért ezeket az ügyeket az Egyenlő Bánásmód Hatósággal együttműködve kerültek megoldásra.

A felsőoktatás területéről érkező panaszok általában az értékeléssel, vizsgáztatással kapcsolatosak. Az ügyek nagy részében a szabályozási hierarchia rendszere merül fel kérdésként a hozzánk forduló hallgatókban, vagyis a törvények, rendeletek, az intézményi belső szabályzatok, a méltányosság, a belső szokásjog viszonya a kérdéses, valamint az, hogy melyik norma előíró (parancsoló, tiltó) jellegű, melyik megengedő. A megengedő szabályoknál a hallgatók legtöbbször azt sérelmezték, hogy az intézményvezetés nem konstruktív módon próbálta megoldani problémáikat, illetve panasz érkezett arra is, hogy a dékán méltányossági jogkörében eljárva indokolás nélkül utasítja el a hallgatói kérelmet.

A viták egy csoportja az értékelés, osztályzás, érettségi, vagy egyéb vizsgaalkalmak kapcsán keletkeztek, amelyekben az OKSZ közreműködését igényelték. E vitákban a vitarendezés során az OKSZ közvetítói azzal találkozhattak, hogy míg a szabályozás egyértelműen különválasztja a szakmai (tantárgyi) értékelést más elemektől, úgymint a magatartás, a fegyelem, a szorgalom értékelése, vagy más iskolai, közösségi elvárás, az egyes egyéni ügyekben mégis komplex halmaz a magyarázata a kölcsönös bizalomvesztésnek, és az indoklásokban az eltérő okok összefüggése utólag a feleknek is részben elfogadható, ésszerű magyarázatnak tűnik. A hiányzás, az óra alatti magatartás, vagy a szorgalom hiánya például kétségtelenül befolyásolhatja a szaktárgyi teljesítményt. Utólag gyakran arra is fény derül, hogy a felek (tanuló esetén szülők) korábbi kooperációjának meggyengülése is hozzájárulhat a vitatott értékelés szituációjának kialakulásához. Az ilyen esetek feloldására különösen alkalmasak az alternatív vitarendezési technikák, melyek jó esélyt kínálnak ahhoz, hogy ne csak az aktuális (elmúlt) teljesítések értékelésére jelentsen megoldást a felek megállapodása, hanem a jövőbeni számonkérésekre is az együttműködés alapján kerüljön sor.

Az iskolai átszervezésekkel, átalakításokkal kapcsolatos panaszoknak gyakori elemei az átalakulás feltételrendszerének különböző megítélése a felek eltérő szempontjai alapján. Ebben felvetődtek az átalakítással járó – az oktatási szereplőkre háruló – többletköltségek, finanszírozási korlátok a fenntartó részéről, a szolgáltatások kínálatának és minőségének változása, változtatása az előbbivel szoros összefüggésben, de a szolgáltatások szakmai, technikai emberi feltételeinek megváltozása is felmerül, legtöbb esetben az intézmény és a szülők részéről. A fenntartók között nemcsak az önkormányzatokra gondolunk, hanem az alapítványi, vagy más fenntartói szervezetekre, ahol hasonló okok vezethetnek olyan konfliktusokhoz, melyekben harmadik fél bevonása válik szükségessé. Gyakran ezek az esetek olyan érdekeket, szükségleteket vetnek fel, amelyeket konkrét személyek

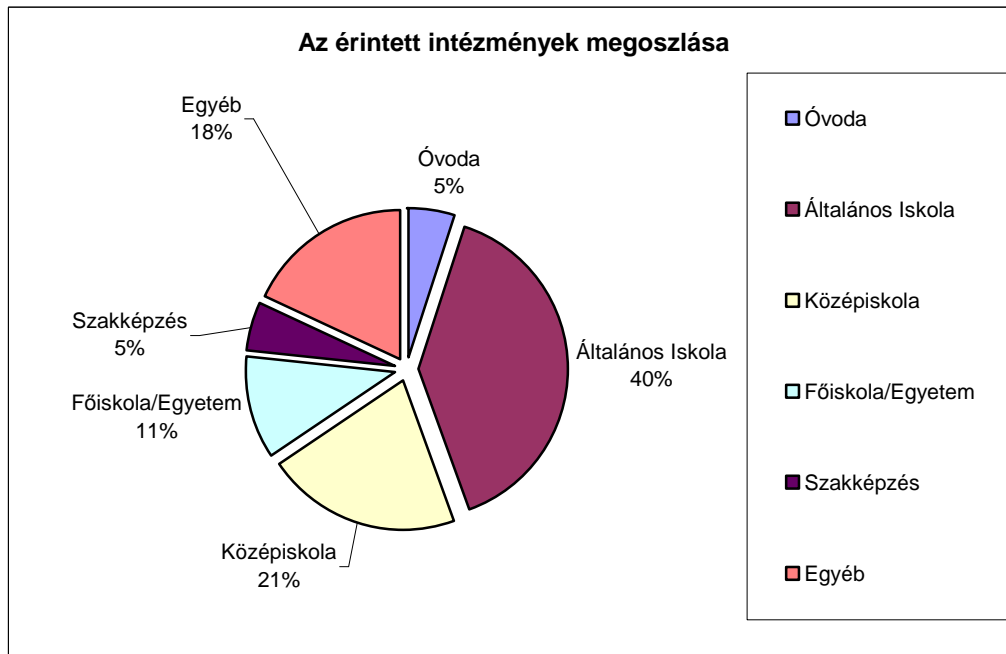
(döntéshozók, vezetők, szülői szervezetek képviselői) képviselnek, és az ellentétek személyes bizalmatlansághoz, a lojalitás feltételezett, vagy tényleges megszűnéséhez vezethetnek, így egy idő után már csak a személyes ellentétek lesznek meghatározóak.

Néhány ügy esetében akkor került sor az OKSZ igénybevételére, amikor a felek között már jelentős mértékben eszkalálódott a vita, olykor hatósági, bírósági, vagy más eljárások is megindultak, illetve a helyi, vagy az országos nyilvánosság figyelme is az adott esetre irányult. Ezekben az esetekben a felek gyakran mélyen elköteleződnek, álláspontjaik megkövesedtek, és csak sokkal lassabb, óvatosabb előrehaladás megcélozható a mediációs folyamat során ezekben a helyzetekben. Az sem kizárható, hogy valamelyik fél adott pillanatban – összehasonlítva pozícióját a hagyományos vitarendezési módokban remélt, vélt pozíciójával – pillanatnyi „veszteséget” érzékel (valamilyen rész kérdésben álláspontját kevésbé védhetőnek véli), s a „veszteségért” a mediációt, vagy a mediátor személyét, a mediáció folyamatát teszi felelőssé. Ezekben az esetekben még világosabban derül fény arra, hogy milyen elemi fontosságú a közvetítési protokollok, etikai szabályok szigorú betartása, a pártatlanság, függetlenség és titoktartás szabályai szigorú garanciáinak biztosítása, és e garanciák láthatóvá tétele a felek és a nyilvánosság számára.

Egyes ügyekben a nevelési-oktatási intézmény valamilyen konkrét, de sajátos ügy (normaszegés, latens ellentét, konfliktus(ok) vélelme) esetében arra kérték az OKSZ-t, hogy tartson az érintettek számára előadást az iskolai viták kezeléséről, az alternatív vitarendezésről több esetben határozottan megjelölve, hogy az előadástól a vélt, vagy sajátos konfliktus alakulását remélik. Ezekben az esetekben az előadás egy sajátos vitarendezési formává válik, amelynek különösen ott van létjogosultsága, ahol a konfliktus kihat egy közösség tagjaira, akik ily módon érintettjeivé is válnak az adott ügynek, normaszegésnek, hiszen a közösség szabályait, normáit sértették meg, és a közösséget is sérelem érte ilyen módon. Az ilyen „előadások” végeztével esetleg láthatóvá is válnak az addig rejtett konfliktusok, azokat az érintettek hajlandók megosztani az előadóval/mediátorral.

Ahogy erre korábban utaltunk, gyakoriak azok az esetek, ahol a vita személyes ellentétként jelentkezik, és a közvetítés során derül fény arra, hogy az eredeti okok hogyan „személyesültek meg”, és amennyiben sikerül ezeket a személyekről „leválasztani”, a kölcsönös bizalmatlanságot oldani, a tényleges érdekeket és szükségleteket megvilágítani úgy megoldásuk esélye is lényegesen megnő.

Az érintett intézmények megoszlása

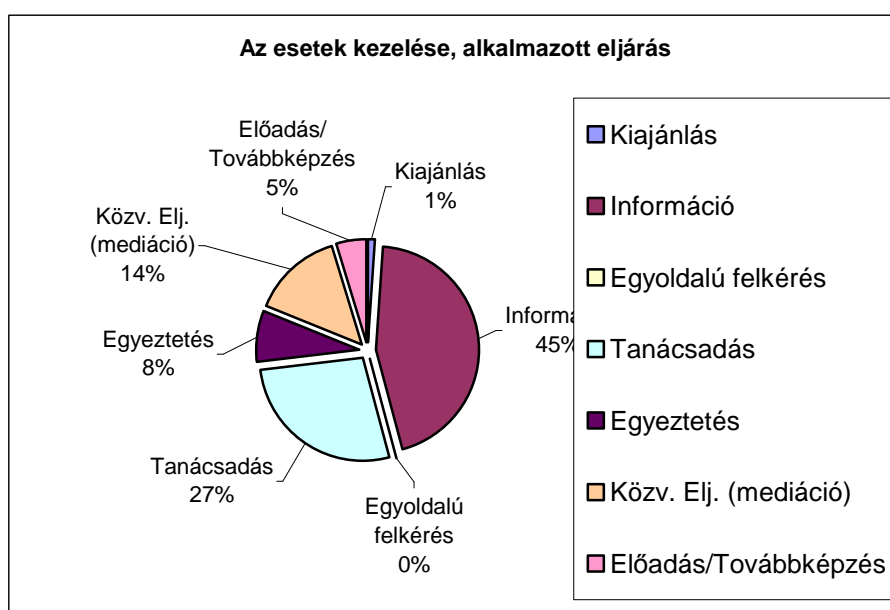

Az érintett intézmények típusa szerinti megoszlás jól jelzi, hogy továbbra is a közoktatási területek vannak túlsúlyban, ez felvetette az oktatásügyi közvetítés közoktatási területre vonatkozó magasabb szintű szabályozásának indokoltságát, amely megvalósult az által, hogy az Oktatásügyi Közvetítói Szolgálathoz fordulás joga mára rögzítésre került a közoktatási törvényben. Ugyanakkor arra is rá kell irányítani a figyelmet, hogy a felsőoktatási intézmények ma már jobban igénylik az alternatív vitarendezési eljárások alkalmazását (kevésbé felkészültek ezen eljárások használatára), mint korábbi években. Az ügyek kezdeményezői döntően a hallgatók, de valamennyi ügyben az intézmények részéről is elfogadható, méltányosnak és jogszerűnek tekintett megoldások születtek.

Magyarázatra szorul, hogy egy igen gyakori érintett intézménytípus, a fenntartók csoportja miért nem szerepel ezen az ábrán. Az ügyek jelentős arányában - mintegy negyedében - érintett az oktatási intézmény fenntartója, de az ábrában feltüntetve eltakarná azt a megoszlást, hogy milyen intézmény fenntartójáról van szó (óvoda, általános iskola, stb.). Fontos meglátásunk, hogy egyre kevésbé tapasztalunk tartózkodást a fenntartók részéről, és több, jellemzően a legnagyobb horderejű ügyekben fordultak hozzánk. Ilyennek tekinthetjük, amikor egy település oktatási szerkezetének, oktatási intézményrendszerének átszervezése a kérdés, több, vagy valamennyi intézmény részvételével. Meg kell mondanunk, hogy ezekben az esetekben tapasztaltuk a szolgálat legnagyobb hatékonyságát, ugyanis általában

sikerült azt a „közös nevezőt” megtalálni, amelyre építve még az érdeksérellemmel járó döntések is elfogadhatónak, méltányolhatónak bizonyultak, másfelől éppen ezen, közösen elfogadható alapok következtében, gyakran mód nyílik kisebb érdeksérellemmel járó, az érintettek szándékainak jobban megfelelő döntések meghozatalára is.

Az esetek kezelése, az alkalmazott eljárás

Az esetek kezelésének módja tekintetében elmondható, hogy az alternatív vitarendezési eljárások közül a (vitára vonatkozó) tanácsadás, a közvetítői eljárás (mediáció), és az egyeztetés (békéltetés) a meghatározó a szolgálat vitarendezési tevékenységében. Ahogy ezt korábban említettük, a tanácsadás (ez általában a legrövidebb eljárás, egy-két alkalom), sok esetben elégséges segítség a vita megoldásához.

Az egyeztetés olyan közös megbeszélés, mely kevésbé formális szabályok szerint zajlik, mint a közvetítői eljárás, valamennyi érintett fél részt vesz benne (előfordul, hogy nem egyszerre). Ide sorolhatjuk azokat az eseteket, ahol nem kifejezett konfliktus váltja ki a kezdeményezést, hanem az együttműködés javításának igénye. Szokás az ilyen részvételt adott feltételek fennállása esetén moderálásnak is nevezni.

Azokban az esetekben, amikor egyeztetésre vagy mediációs tárgyalásra került sor (19 ügy), 13 esetben volt sikeres vagy járt rész sikerrel a tárgyalás és csak 6 esetben nem tudtak megegyezésre jutni a felek. A közvetítői eljárásainkra rendszerint elmérgesedett vitás ügyekben kerül sor, ezt figyelembe véve biztató, hogy összesen négy esetben nem sikerült a feleknek megállapodásra jutni. A többi esetben általában

a felek nemcsak megállapodtak, de együttműködésre is képesek voltak a jövőre nézve.

A tárgyalási napok számát a következőképpen csoportosíthatjuk (egyeztetés, mediáció esetében):

- 1 napos:	0
- 2-5 napos	5
- 6 naptól több hónapig:	14

A tárgyalási napok között jelentős időráfordítást igényel a tárgyalások előkészítése, a felekkel folytatott külön megbeszélések, a szakértőkkel folytatandó konzultáció. Ilyen szakértői segítséget gyakran kapunk az OKM munkatársaitól, vagy más minisztériumok állami szervezetek (OBH, EBH, stb.) munkatársaitól. Olyan ügyekben, ahol csak tanácsadás a feladat az ügy bonyolultságától függően lehet egy, de több nap is az ügy kezelésére szánt idő. Ha a panaszosok csak információt kértek általában elég volt egy alkalom is az ügy rendezésére.

Kiajánlásra nagy tömegben akkor került volna sor, ha tematikus sajtófigyelés segíti az OKSZ munkáját. Több esetben, ahol kiajánlásra sor került, ott az OKSZ-t tanácsadói minőségében kérték föl a vitás felek, és ezek az ügyek a tanácsadás pontban szerepelnek.

Az OKSZ feladatának, tevékenységének megismertetése

Az OKSZ tevékenységének megismertetéséhez, jogszabályi megalapozottságához legnagyobb lépést a Felsőoktatási törvény és a Közoktatási törvény módosítása jelentette, amely oktatási jogként deklarálta az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálathoz való fordulás jogát.

Természetesen az OKSZ munkatársai mindent megtesznek annak érdekében, hogy a szolgálat ismertségét növeljék. Ezen belül számos intézménnyel építette ki, illetve bővítette a szakmai együttműködést. Az intézményt széles értelemben véve értendő, beleértve a különféle hatóságokat, önkormányzatokat, szakmai és civil szervezeteket. Természetesen az együttműködés fejlesztésének legjobb módja a közös tapasztalat. Az első közös - eddig minden esetben kedvező – tapasztalatok több további együttműködést eredményeztek. 2008 folyamán több ügy kapcsán működött együtt a szolgálat az Oktatási Jogok Biztosával, a pedagógus szakszervezetekkel, az Igazságügyi Hivatal párfogó felügyelőivel, stb. Ezen együttműködések érzékelhetően növelték az OKSZ ismertségét és elfogadtatását, de meg kell állapítani, hogy a magyar oktatásügyet még nem hatotta át az alternatív vitarendezés ismerete és alkalmazása, pedig az igazi cél egyértelműen ez.

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet

1051 Budapest, Dorottya u. 8
Tel:(06-1) 235-7200; Fax:(06-1) 235-7202
E-mail:info@ofi.hu

Oktatásügyi Közvetítési Szolgálat
Tel: 235-7283; 222-3750;
Fax: (36-1) 235-7283

info@oksz.ph.hu; www.oksz.info.hu

Az év során, mintegy 37 olyan rendezvényen konferencián vettek részt az OKSZ munkatársai, ahol az OKSZ működéséről, feladatairól, az alternatív vitarendezés, konfliktuskezelési módszerek bemutatásáról tartottak tájékoztató prezentációkat, és ezeknek igen kedvező volt a fogadtatás. Az OKSZ munkatársai továbbá előadásokat tartottak többek között az OFI által rendezett Biztonságos iskoláért című konferenciasorozaton, az Educatio 2008 Nemzetközi Oktatási Szakkiállításán, a Fővárosi Pedagógiai Napokon és a Mindentudás Egyetemén.

A beszámoló elkészítésében közreműködtek:

Ábrahám Éva
Dr. Fellegi Borbála
Dr. Krémer András
Dr. Kutacs Mária
Dr. Sárközi Gabriella

Budapest, 2009. július 16.

.....
Krémer András

STATISZTIKA az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálat 2008. évi eseteiről

FELEK:

Iskola – tanár	19
Iskola/tanár – gyerek/szülő	19
Fenntartó-szülő	7
Fenntartó-tanár	4
Fenntartó – 1 iskola	2
Fenntartó – több iskola	0
Iskola – iskola	0
gyerek – gyerek	0
Kisebbségi Ö.K. - Önkorm.	0
Kistérségi társulás	0
Egyéb	10

ESETKEZELÉS:

Információ	(38)
Tanácsadás	23
Mediáció	12
Egyeztetés	7
Előadás/továbbképzés	4
Kiajánlás	1
Egyoldalú felkérés	0

INTÉZMÉNY TÍPUSA:

Általános iskola	24
Középiskola	13
Főiskola/egyetem	7
Óvoda	3
Szakképzés	3
Egyéb	11

KEZDEMÉNYEZŐ:

Pedagógus	29
Szülő/szülői szervezet	17
Hallgató/tanuló	8
OKSZ	2
Iskola	0
Önkorm./fenntartó	0
Egyéb (EBH, ügyvéd)	5

ÜGYEK TÉMÁJA:

Munkaügy	15
SNI-s gyerekek	5
Együtműködés/előadás	4
Bukás/vizsga	4
Képesítés-fizetés/besorolás	3
Tanár-diák vizsály	3
Kollektíva-vizsály	2
Mediációs képzés	2
Kollektíva-vizsály	2
Továbbtanulás	2
Nyelvvizsga	2
Diploma	2
Iskolabezárás	2
Átiratkozás	1
Közalkalmazotti Tanács	1
Oktatási problémák	1
Tanár zaklat, ver	1
Kisebbség	1
Nem fizet az iskola	1
Akkreditáció	1
Igazgatói pályázatkiírás	1
Gyermekvédelem	1
Hallgatói jogviszony	1
Igazgató nem megfelelő	1
Egyéb	4

ÜGYEK HELYSZÍNE

Dunántúl	18
Budapest	14
Alföld	12
Észak-Magyaró.	5
Nincs adat	12

Vidék	47
Budapest	14

Összesen: 61

MELLÉKLET a 2008. évi beszámolóhoz

Az OKSZ munkájának és az alternatív vitarendezés szemléletének megismertetése, alkalmazásának, oktatásának elősegítése

Dátum	Rendezvény	Részvétel
2008. 01. 16.	BMGE konferencia: „Regionális gazdálkodás aktuális kérdései”	részvétel
2008. 01. 18-19.	Educatio 2008 Nemzetközi Oktatási szakkiallítás	előadás: Dr. Krémer András
2008. 02. 21.	Az emberi jogokról az oktatásban	előadás: Dr. Krémer András
2008. 03. 13.	Felsőoktatási média konferencia	előadás: Dr. Krémer András
2008. 03. 19.	Doctor Cafe: Interdiszciplináris Egyetem	részvétel
2008. 03. 20.	Gálfi Béla Kórház – Tudományos ülés: rehabilitáció	részvétel
2008. 04. 02.	Fővárosi Pedagógiai Napok	Előadás: Dr. Krémer András
2008. 04. 02.	Előadás a Soproni Egyetemen (NyME) a mediációról	előadás: Dr. Krémer András
2008. 04. 08.	„Tini-kék” Erőszak és kriminalitás (Szeged, Tavaszi Szabadegyetem)	részvétel
2008. 04. 12. és 19.	FPPTI: Válaszd a boldogulást – tájékoztató napok (szakképzési és felnőttképzési programok)	részvétel
2008. 04. 14.	Sz szakmaközi egyeztetés az iskolai erőszakról (OKSZ-CSAGYI rendezvény)	levezető elnök: Dr. Krémer András
2008. 04. 15-16.	IRM Konferencia	részvétel
2008. 04. 16.	Mindentudás Egyeteme	előadás: Dr. Krémer András
2008. 04. 16.	Közéleti Kávéház, Szeged	előadás- beszélgetés: Dr. Krémer András
2008. 04. 23.	MKDSZ Tanácskozás, Székesfehérvár	részvétel
2008. 05. 16.	„A mediáció napja” Miskolc	előadás: Dr. Krémer András
2008. 06. 05.	OFI: Konferencia a biztonságos iskoláért	előadás: Dr. Krémer András
2008. 06. 13.	Miskolci Jogtudományi Műhely: Az érdekvényesítés legális és illegális eszközei	részvétel

2008. 07. 10.	OKSZ konferencia „Az alternatív vitarendezési technikák...” c. projektről	rendezés
2008. 07. 17.	MTV Magyarország: Beszélgetés a toleranciáról, a mediáció alkalmazhatóságáról	részvétel: Fellegi Borbála
2008. 08. 06.	OKSZ: „Az alternatív vitarendezési technikák...” c. project indító munkamegbeszélése a képzők számára	rendezés
2008. 08. 25-28.	VII. Nevelésügyi Kongresszus	részvétel
2008. 09. 04.	European Youth Center (IH) A Pártfogás napja	részvétel
2008. 09. 11-12.	MTA MSZT Konferencia: Oktatás és iskolázottság	részvétel
2008. 09. 19.	Jogi Fórum Konferencia	előadás: Dr. Krémer András
2008. 09. 22-28.	Civil Európa Egyesület Konferenciája	részvétel
2008. 09. 24.	Kézenfogva Alapítvány Diszkrimináció-ellenes kerekasztal	részvétel
2008. 10. 13.	OFI Roadshow	program-ismertető előadás
2008. 10. 14.	Közoktatási Fórum, Miskolc	előadás: Dr. Krémer András
2008. 10. 21.	OFI Roadshow	program-ismertető előadás
2008. 11. 10-11.	Hivatalos Bologna Szeminárium	részvétel
2008. 12. 04.	OFI Konferencia a Biztonságos iskola	előadás: Fellegi Borbála
2008. 12. 08-09.	CSAGYI Multidimenzionálás helyreállító igazságszolgáltatás	részvétel, felkért hozzászólás
2008. 12. 11.	OFI Konferencia a Biztonságos iskola	előadás: Dr. Krémer András

A rendezvényeken kívül számos írott publikáció jelent meg az OKSZ-ről, részben az előadások írott változataként, részben a sajtó vagy a rendezők által készített ismertetésként, illetve más közzététel formájában. Az OKSZ munkatársainak szakmai elismertségéhez számos cím és tagság járul hozzá.